

1. Aqd Nikah (äktenskapskontraktet)

Den islamiska läran uppmuntrar muslimerna att gifta sig, att leva tillsammans i ömsesidig kärlek, harmoni och respekt, att skaffa sig barn och att uppfostra dem till troende och praktiserande muslimer. Äktenskapet i Islam är ett civilt avtal, två personers ömsesidiga överenskommelse inför Gud och människan. Ingen mystisk eller sakramental innebörd är förknippad med det.

Eftersom det inte finns något prästerskap i Islam behövs det ingen person som förrättar vigseln - även om det är önskvärt för att ge själva vigselceremonin en utformning. Det enda som krävs är närvaron av minst två vuxna muslimer, som skall bevittna utväxling av löftena, och att händelsen tillkännages offentligt. Det är minimikraven enligt islamisk lag. Enligt sed tillkännages emellertid bröllopsdatumet i förväg och ceremonin närvaras av de två parternas släktingar och vänner. Detta kan göras på ett passande sätt, med så mycket ceremoni och glans som önskas, bara vi håller i minnet det Gud påbjuder oss i Koranen, nämligen att inte skylta med vårt överflöd för att imponera på andra, och att inte slösa.

En vigselceremoni kan förrättas på vilken samlingsplats som helst, som anses lämplig. En person känd för sin kunskap i den islamiska lagen brukar vanligen officiera vid utväxlingen av de äktenskapliga löftena. Han kan recitera några ställen ur Koranen (al-Fatiha och sura 28, verserna 22-28, är lämpliga för detta tillfälle) och ge en allmän predikan om äktenskapets sociala och religiösa betydelse, mannens och hustruns skyldigheter och rättigheter och slutligen be Gud välsigna det nygifta paret. Följande är en möjlig formulering när det gäller utväxlingen av äktenskapslöftena:

Brudgummen, bruden: 'jag ... tar dig ... dotter till ... son till ..., inför Gud och de närvarande, till min lagvigda hustrumman, i enlighet med Koranens och Sannas föreskrifter. Jag förbinder mig att göra det yttersta för att detta äktenskap skall bli en handling av lydnad mot Gud. Härmed förbinder jag mig att göra äktenskapet till ett förhållande där det råder ömsesidig kärlek, barmhärtighet, fred, trohet och samarbete. Må Gud vara mitt vittne, Han är det bästa vittnet Amen".

Förutom de muntliga löftena skriver både bruden och brudgummen inför vittnena på ett skriftligt kontrakt, av vilket tre kopior skall upprättas. Åtminstone två av vittnena skall underteckna dokumentet. En kopia registreras hos närmaste domstol (i ett muslimskt land) och de två makarna behåller varsin kopia (här i landet måste naturligtvis andra krav tillgodoses för ett lagligt äktenskap).

Koranen fordrar att mannen ger sin hustru någon form av hemgift eller brudgåva (mahr). Denna penningssumma, egendom eller vad det kan vara för typ av hemgift, är lagligen hennes. Mannen kan aldrig göra anspråk på den. Om en skilsmässa äger rum, vilket är tillåtet enligt islamisk lag, måste mannen betala denna summa till sin hustru, såvida hon inte frivilligt bestämmer sig för att avstå från hela summan eller en del av den. Om han dör, överförs hemgiften till hustruns egendom, om han inte redan gett henne den, innan några andra utbetalningar görs. Annars kan emellertid en överenskommelse ingås om betalning under en viss tidsperiod. Gåvans art och betalningssättet skall

Muslimska cermonier

www.islamguiden.com

specificeras vid äktenskapets ingående och skrivs in i äktenskapskontraktet. Denna hemgift kan bestå av en penningssumma, egendom, utbildning, eller någonting annat av värde. En historia berättas om en muslim som kom till profeten (frid över honom). Han sade att han var så fattig, att han inte hade någon gåva att ge till sin blivande hustru. Profeten frågade om han kunde något avsnitt ur Koranen. När mannen svarade jakande, sade profeten åt honom att som hemgift (brudgåva) lära ut detta stycke till sin hustru. Medan gifte mellan kusiner är förbjudet i vissa religioner, är det tillåtet i Islam. I Koranen 4:22-24, nämns de släktskapsförhållanden där äktenskap är förbjudet. Det är tillåtet för muslimska män att gifta sig med kristna och judiska kvinnor.

Koranen säger: "(...Ni får ta till hustrur ärbara kvinnor bland de troende och ärbara kvinnor bland dem som före er fick del av uppenbarelserna, sedan ni gett dem deras brudgåva, för att leva med dem i ett regelrätt äktenskap, inte i ett löst förhållande eller en hemlig förbindelse....)"[Koranen 5:5].

2. Vid barnafödelse

När ett barn föds står glädjen högt i tak. En muslim ser sitt barn som en gåva och ett förtroende från Gud. I vissa muslimska länder är valet av barnets namn en speciell händelse, som vanligtvis firas på den sjunde dagen efter dess födelse. Släktingar och vänner samlas hemma hos föräldrarna och efter recitation av några avsnitt ur Koranen tillkännager fadern barnets namn. Efter detta har man en fest.

Det är senna (praxis) från profeten Muhammad, som följde profeten Abrahams senna (frid över dem båda), att omskära barn av manligt kön. Här i landet kan denna mindre operation göras rutinmässigt på sjukhuset, några dagar efter det att barnet fötts. Det är också sanna att raka barnets huvud på sjunde, fjortonde eller tjuguförsta dagen efter födseln och vid detta tillfälle ge allmosor till de fattiga.

3. Vid dödsfall

Döden är slutet på det nuvarande livet, men en muslim tror på livet efter detta. Döden är alltså ingenting slutgiltigt för en muslim, utan en tillfällig skilsmässa från en älskad person som på Domedagen kommer att återfå livet och, om Gud vill, på nytt återförenas med sin familj. Fastän vi sörjer förlusten av en släkting eller en vän, hänger vi oss inte åt överdrivna känsloutbrott, såsom klagan och högljudd gråt, det är att gå emot Guds vilja. När vi får nyheten om en persons död säger vi: "Inna lillahi wa inna ilayhi raaji'uun" "Vi hör förvisso Gud till, och till Honom skola vi återvända).

Släktingar och vänner samlas i den avlidnes hem, tröstar den närmaste familjen, reciterar Koranen och ber Gud om förlåtelse och barmhärtighet över den avlidne. Profeten Muhammad (frid över honom) manade med skärpa muslimerna att utan dröjsmål begrava de avlidna.

Till begravningen tvättas kroppen (en man tvättas av män och en kvinna av kvinnor) och sveps in i ett eller två rena vita tygstycken. Därefter placeras kroppen på en bår (en kista kan användas) som bärs på axlarna av några män till en moské eller till själva begravningsplatsen för utförandet av begravningsbönen (Savat al-Janaaza).

Denna bön är en allmän förpliktelse (fard kifayah) för muslimer. Med detta menas att den ska närvaras av några, men inte nödvändigtvis alla, som har något samband med

Muslimska cermonier

www.islamguiden.com

den avlidne. Begravningsbönen bes kollektivt och innehåller inget bugande (ruku) eller nedfallande (sujud). Sedan begravs kroppen.

"Var och en, som finnes på henne (jorden), skall förgås; men din Herres ansikte förbliver bestående i härlighet och ära." (Koranen 55:26-27).

4. Vid begravning

Stoftet skall enligt muslimsk sed begravas utan dröjsmål. Kremering är förbjuden i Islam. Det är också förbjudet att öppna en muslimsk grav och flyttning av gravsatt stoft kan komma ifråga endast i speciella fall. För muslimer är samhörigheten mellan deras gravplatser av stor betydelse. Hur begravning skall ske, är också noggrant reglerat inom Islam. Dessa förhållanden har lett till att det bland muslimer finns starka önskemål om egna begravningsplatser.

Inom en allmän begravningsplats undviker muslimerna gravplan. Man motsätter sig också att en muslim begravs där någon annan tidigare har blivit begravd. Om ett visst område av en allmän begravningsplats upplåts för muslimer vill man kunna nå detta område utan att områden med gravplatser för andra trossamfund behöver passeras.

Gravarnas orientering är väsentlig. En gravplats skall orienteras så att den döde vilar på kroppens högra sida med ansiktet vänt mot Mecka (qibla).

Det finns särskilda regler för hur graven skall grävas och hur den döde skall placeras där. Vissa speciella önskemål som ibland framställs beträffande grav och gravsättning kan återföras på den muslimska traditionen att lägga ned stoftet i svepning utan kista direkt i graven. Stoffet skyddas då före återfyllningen av en täckande håll, placerad på avsatser i gravens sidor.

En muslimsk gravplats får inte beträdas. Den skall därför enligt muslimsk sed vara klart utmärkt, t ex genom upphöjning över omgivande markyta.

Enligt traditionen skall en muslimsk gravplats vara enkel och detta präglar också utformningen av eventuell gravgård. Gravsten är inte förbjuden (däremot överbyggnad av grav). Särskilda föreskrifter för utformning av gravgårdar finns inte, men om gravsten reses skall den placeras utanför själva graven.

Muslimernas principiella uppfattning är att muslimska gravplatser skall grävas och skötas av muslimer. Enligt muslimsk sed förekommer en tvagningsceremoni i anslutning till begravningsakten, vilket aktualiserar frågan om lokal för detta ändamål. Ibland används obduktionsrum på sjukhus. Om moské finns kan utrymme för tvagning tillgodoses där. Frågan om lokal för tvagning bör tas upp vid planeringen av en muslimsk begravningsplats .